

ממעין השי"ת

במשנת רבוה"ק מאיז'בצא ראדזין זלה"ה

פרשת
ויקרא

עלון
מס' 35

בית יעקב פרשת ויקרא אות לד

מתוך השיעור בספרי רבותינו זי"ע
על ידי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קרבת עולה הוא המסירות נפש לגמרי והוא הקודם אל קרבן השלמים שיש בה הנאה אל האדם, ואחר שמסר עצמו לה' יכול לחיות בהנאות בקדושה * קרבן החטאת שהוא הכרת ה' בלב נשבר גדול ושלם יותר מכל הקרבנות.

העצים אשר על האש (ויקרא ג, ה) לרמז בזה שהקרבת שלמים הוא רק אחר שמקריב עולה שהוא כליל לאש. אכן יש עבודה שמעולה עוד יותר אף מעולה היינו פרים הנשרפים, כי בקרבן עולה יש לכהן המקריב עור העולה שיש לו טובת הנאה שיודע בעצמו שהוא עובד ה', אבל פרים הנשרפים כמו פר העדה ופר משיח שבא על חטא ותשובה עמו גם העור נשרף, שזה רומז שיודע בעצמו שאין לו שום מעלה ויתרון בזה הקרבן ולבו נשבר בקרבו, וזהו שנשרף עם העור שאינו מרגיש שום טובת הנאה, זהו קרבן המעולה ומובחר מכל הקרבנות כולן ומכל העבודות, ורק שהתורה הקדושה היא תורת חסד על לשונה (משלי לא, כו) לזה לא התחילה התורה באלה הקרבנות רק בקרבן עולה.

אם עולה קרבנו. הענין שקרבן עולה נאמרה ראשית לכל הקרבנות, זה רומז שבראשית התקרבות האדם להשי"ת צריך שיהיה כולו לשם שמים, ולא יתכוון לצורכו כלל רק כמו קרבן עולה שהוא כליל. וזה שהנביא מגנה את העכו"ם בעבודתן (ישעי' מד, טז-טז) על חציו בשר יאכל יצלה צלי וישבע וגו', ושאריתו לאל עשה לפסלו, יסגד לו וגו'. כי אם ישתף צורכי הגוף בעבודה הלא בטבע הגוף יש כבידות ועצלות ועייפות ופעולות מאכילה וכדומה, ואיך יקרא לזאת עבודה לשם שמים. וזה שאיתא (זבחים מ"ו:) לשם אשה לאפוקי כבבא (ע"מ לעשותו חתיכות צליות בגחלים - רש"י) דלא. היינו שלא ישתף צורכי עצמו בעבודה רק כולו אשה לה'. ואחר שיקריב עולה יוכל להקריב שלמים שיש גם לבעלים חלק בו. וזה שנאמר בשלמים על העולה אשר על

שיחת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

נעבד. ובכאן מפרש שעומק הכונה הוא לגנות את העובדי אלילים שאין עבודתם באמיתות ליבם כלל באשר שמשתפים הנאתם ומילוי רצונם בעירבוביא יחד עם עבודתם, שזה א"א להיות יחדיו והאחת מכחשת ונושכת בחברתה, כי באם האדם חושב בטובת עצמו על כרחך מחסר בעבודתו ואינו מתמסר לגמרי, ורצונותיו ותאוותיו מנגדים ועומדים במקביל ומנגד אל עבודתם, וא"כ ע"פ דקדוק הדין הנה כל עבודתם היא רק מלפנים ועל הגוון ואינה רק למלא רצון עצמם ולשמש לטובתם, אבל בתוך תוכם אינם מתבטלים כלל ואינם נמשכים אחר העכו"ם (כי אם ההיפך אלוהים אשר ילכו לפנינו). והיינו שאין ערך אמת אל עבודת האדם באם לא בירר עצמו בברירות גמור שמוסר נפשו וחיותו להשי"ת וחלקו אך בחיי החיים ואין לו משל עצמו כלום, ואם לא בירר עצמו שהקב"ה קודם לחיותו וכל חיותו אך למען השי"ת הנה הוא ברצונותיו הוא הראשון והעיקר והקב"ה השני ר"ל, ואז על כרחו שגם זה עבודתו הוא למטרת עצמו לשימושו ולחפצו ואין בה הכרת אמת והכנעת לב כלל [וידוע פירוש הר"ב עה"כ ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם להשים משפטי ה' לפני קודם עצמותם וחיותם]. והרי הוא כהוא אשר משיירי העץ הנשאר מעשית כל חפציו וצרכיו עושה במותר פסל להשתחות, והכי יתכן

אם עולה קרבנו. הענין שקרבן עולה נאמרה ראשית לכל הקרבנות, זה רומז שבראשית התקרבות האדם להשי"ת צריך שיהיה כולו לשם שמים, ולא יתכוון לצורכו כלל רק כמו קרבן עולה שהוא כליל: ראשית העבודה הוא לצאת מהעצמות ולמסור נפשו לגמרי לרצון הקב"ה, ובזה חלקו בקדושת השי"ת, שהוא נמשך אך ורק אחר השי"ת ואינו נפרד ברצון משלו, וזה ענין קרבן עולה שהוא כולו כליל מוקטר על המזבח, והמביא קרבן עולה מברר את עצמו שמוסר את נפשו וכל רצונותיו להשי"ת ושאיין לו משלו כלום והוא כשלעצמו כאין וכאפס, וכאשר האדם ממית עצמו ומבטל את כל רצונותיו ותשוקותיו ומוסרן להקב"ה ולית ליה מגרמיה כלום, הנה הוא מתבטל מהיותו הקודמת ונעשה כבריה חדשה הנמשך אך אל רצון השי"ת כעבד אל אדונו שאין לו הויה ורצון משל עצמו.

וזה שהנביא מגנה את העכו"ם בעבודתן (ישעי' מד, טז-טז) על חציו בשר יאכל יצלה צלי וישבע וגו', ושאריתו לאל עשה לפסלו, יסגד לו וגו'. כי אם ישתף צורכי הגוף בעבודה הלא בטבע הגוף יש כבידות ועצלות ועייפות ופעולות מאכילה וכדומה, ואיך יקרא לזאת עבודה לשם שמים: הנביא ישעיה מגנה ומתלוצץ על עובדי האלילים העושים פסלי עץ, כאשר החצי מבול העץ משמש להם לצרכיהם להסקה ולבישול והחלק השני לאלוה

להכנע ולעבוד ולהתבטל ולהשתחוות למותר שיירי צרכיו, היש אמת ולב בעובד כזה. לזה הנה לא תכון העבודה והעובד רק במסירות נפש בלב שלם ולהתבטל ולהתמסר עד כלות בלא שום שיור ונותר אל עצמו, ואז בהיותו מוכנע תחת השי"ת ועושה רצונו בלבב שלם ומבטל רצונו מפני רצונו ואין לו משל עצמו ולא כלום אז נקרא עבד ה' ונקרא חלק ה' צאן מרעיתו הנמשך אחריו כמים באשר ביטל מציאות עצמו כעבד אשר הוא רכוש האדון ושם האדון עליו. ואף כי מצד השי"ת הטוב ומטיב הבורא ומכלכל את יצוריו ונותן להם מקום והויה בשפע ברכה וטובה, הוא לא ציוה ואינו מבקש כלל מסירות נפש רק על ג' עבירות וחי בהם כתיב, אבל מצד האדם שיתכונן ליבו ונפשו באלוקים חיים להיות עבד ה' ונמשך אחריו זה אי אפשר רק בהחלטת מסירות נפש וביטול שאין לו משל עצמו רק להמשך אחר רצונו ית', ואינו ענין מסירות נפש ויסורין בפועל ובמעשה רק בפנימיות הלב ובתקיעות הדעת. והוא ראשית ושורש העבודה הכולל את כל עבודת המצות וקודם להן והמכונן אותן, כי כל המצוות הם בפרטים (בזמן ומקום ואיברים) אבל להיות בכלל עבדיו ויראיו הוא ענין כללי ושורשי שבלב דייקא כמובן.

זה שאיתא (זבחים מ"ו): לשם אשה לאפוקי כבבא (ע"מ לעשותו חתיכות צליות בגחלים - רש"י) דלא. היינו שלא ישתף צורכי עצמו בעבודה רק כולו אשה לה': אחד מכונות הקרבת הקרבן הוא לשם האש שהאש ישרוף את הכל ולא שיוצלו האיברים ע"ג האש כבשר הנצלה לאכילה. ועומק הכונה בזה הוא, שיוכין בהקרבת קרבנו על תכלית הכליון וההתבטלות ללא מחשבת שיור והותרה לעצמו רק שישרף הקרבן עד תומו לגמרי, ואין בו לאדם שיור חלק לעצמו ולא כלום.

ואחר שיקריב עולה יוכל להקריב שלמים שיש גם לבעלים חלק בו. וזה שנאמר בשלמים על העולה אשר על העצים אשר על האש (ויקרא ג, ה) לרמז בזה שהקרבת שלמים הוא רק אחר שמקריב עולה שהוא כליל לאש: קרבן שלמים הוא המעולה בקרבנות כשאחז"ל, והוא באשר שיש בו התכללות של חיבה ואהבה בין המקריב להשי"ת שהם סמוכים על שולחן וזבח אחד, והקרבן משלים ועושה שלום בין המקריב והכהנים והמזבח שלכולם יש חלק בה. וזה מורה על תיקון האדם שחיי וקיומו והנאותו מקובלים ורצויים לפני ה' והוא עם כל מציאותו והיותו יש להן חיבור וחלק באור ה', ושמציאותו נפשו עם גופו ורצונותיו והנאותו עומדים לפני ה' פנים בפנים ואינם חוצצים ואינם סותרים את מציאות ה' הכרתו ועבודתו, וזה אמנם נתינת מקום לחיוב לעצמו הוא רק אחר היות האדם נזדכך בבר לבב עד שיכול לחיות את עצמו ולא שימית את עצמו, ובתוכו ה' שמכיר ויודע את ה' בתוך כל חלקי נפשו המושכלים והמורגשים יחדיו. וזה תכלית הצורה המושלמת הרצויה של האדם, כי הקב"ה הטוב ומטיב חפץ בחיים ובגוף, ואך העוון מבדיל את האדם להיות סותר ומנוכר מהכרת ה', ולזה נצרך האדם בריבוי בירורים ועבודות קשות להתזכך להאיר אור השי"ת בכל חלקי נפשו בריבוי סבלנות עד שיתאחדו הנפרדים ויוכל לעמוד לפני ה' פנים בפנים להתמשך אחריו בלב שלם ושמח, וזה אי אפשר רק בהתמסרות ובמיתות הרצונות והנאות ורגשי עצמו, אבל

אמנם אין זה תכלית הרצון רק שיבוא מן מיתת הרע אל חיי הטוב לעמוד לפני ה' בהתכוננות עצמו בקומה זקופה וחי חי הוא יודוך ולא המתים יהללו קה, כי הקב"ה ברא את האדם שיעמוד לפניו ויכירהו בריבוי טובה ושמחה בתכלית הנייחא, ובחר בישראל באהבה וכל טוב בית גנזיו עתיד להנחילם עד בלי די, רק שמצד האדם האפוף בהסתרות וקטנות ורצונות ומידות פראיים נצרך הביטול לאפיסת עצמו בראשיתו להיות חלקו בעבדיו בה' ובעמו ולכלות חלקי הרע המעורבים בו. וזה כלל מוסד, כי כמה שמציאות האדם מרוחק ונסתר מאור ה' ואינם תואמים יחדיו, כך בהופעת אורו ית' יתבטל ויתמוסס, כי אינו יכול לעמוד בעת התגלות האור כי אי הא לא הא, והרי התכוננות מציאותו הוא בתפיסת עצמו לישות עצמי נובע מעצמו ועומד לעצמו. וזה החילוק בין ישראל לעמים, ויתגלה ויתברר זה לעתיד לבוא בעת הופעת אור ה' בהגלות נגלות שהכל באשר לכל בעולם שנה ונפש נכללים באורו ונפעלים ויוצאים ממנו, בכך צדיקים נרפאים בה וישר יחזו פנימו, ורשעים מתכלים בה ונשלל מציאותם כהמס דונג מפני אש וחושך מפני אור, וכן דרשו חז"ל (ויקרא א' י"א) על הופעת הר סיני עה"כ (דברים ה' כ"ג) כי מי כל בשר אשר שמע קול אלו' חיים מדבר מתוך האש כמונו ויחי דו פרצופין היה הדיבור יוצא חיים לישראל וסם המות לאומות העולם הה"ד כאשר שמעת אתה ויחי אתה שמעת וחיית ואוה"ע שומעין ומתים. כי ישראל מציאותם והיותם תואמים ועומדים לפני ה' גם בכל תוקפם והתפשטותם כאשר הם כי הם חלק ה' עמו, כבן אל אביו אשר בהכרתו ובדעתו השלימה ועם כל התכוננות והתפשטות מציאותו יודע בהיר ובפשיטות שהוא כרעה דאבוה נמשך ממנו ונכלל בו בחיבה יתירה (וכן הסדר בעת קבלת הנבואה שהמזוכך יכול לעמוד על עמדו ובוריו ובכל חושיו אף בעת הופעת הגילוי הנורא כי הוא מוכשר ותואם עם האור ואינו מתבטל והקרוב קרוב יותר. ערש"י בראשית י"ז ג, במדבר י"ב ו', כ"ד ד', וי"ל בזה). קיצור הדברים, ענין קרבן שלמים מורה על חיבור וחיבה בין ישראל לאביהם שבשמים שיש להם תפיסה וחיבור אל אורו עם כל התפשטות חיותם והיותם, והם אוכלים משולחן גבוה ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו, ולזה אין בני נח מקריבים שלמים כי תפיסתם ודעתם וחיותם בנפרדות ואין להם שום חיבור בחיותם ובחלק ה"לכם" שלהם עם הקדושה והתפשטותם מנוגדת וסותרת את הכרת כבוד שמים, וחלקם ואחזתם בעבודה הוא רק בביטול גמור אבל אינם יכולים לחיות בהתפשטות רצונותיהם ובהרחבת דעתם בהכרת בהירות ה' ואהבתו כי נפרדים המה לגרמיה ואינם חלק ה', ורק בבחי' עבד יכולים המה להתבטל באתכפ"א (כמ"ש ומושל בגוים שענין ממשלה הוא בכפיה, לא ברצון כענין מלכות כמ"ש ומלכותו ברצון קבלו עליהם). והתכוננות שלימות ישראל זה בבחי' שלמים הוא רק באשר כי מושלמים הם ביסודם (בקדושת אבות הטבוע בהם) עד תום בנקודת ביטול הרצון ונמשכים אחר השי"ת בלב שלם שהוא ענין קרבן עולה כנ"ל, (וכענין האהבה שהוא אחר היראה דייקא, השמחה אחר השפלות, הויה אחר ההעדר הגדלות אחר הקטנות וכיוצ"ב, והאירכו כל ספרי הקודש מזה הענין).

ובבית יעקב את ל"ט נמצא תוספת דברים ועוד פנים בזה הענין וז"ל, ובאותו ענין עיין ספר מי השילוח (ח"א משלי י"א)
אכן יש עבודה שמעולה עוד יותר אף מעולה היינו פרים

הנשרפים, כי בקרבן עולה יש לכהן המקריב עור העולה שיש לו טובת הנאה שיודע בעצמו שהוא עובד ה', אבל פרים הנשרפים כמו פר העדה ופר משיח שבא על חטא ותשובה עמו גם העור נשרף, שזה רומז שיודע בעצמו שאין לו שום מעלה ויתרון בזה הקרבן ולבו נשבר בקרבן, וזהו שנשרף עם העור שאינו מרגיש שום טובת הנאה, זהו קרבן המעולה ומובחר מכל הקרבנות כולן ומכל העבודות, ורק שהתורה הקדושה הוא תורת חסד על לשונה (משלי לא, כו) לזה לא התחילה התורה באלה הקרבנות רק בקרבן עולה: קרבן החטאת הבאה על חטא הוא בסדר התורה אחר קרבן השלמים (וסדרן בתורה עולה שלמים חטאת), וזה מורה שהוא מעולה מקרבן השלמים. ועומק ביאור הענין הוא כי הכרת ה' השלם ביותר הוא בהודאת החטא והחסרון דייקא, כי העולה הוא ההתמסרות והביטול אבל הוא רק בכח ועל ידי בחירת האדם בטובו בדעתו השלימה, ונמצא שיש כאן חלק האדם שהוא המכוון והעובד ובלעדי טוב בחירתו ותוקף החלטתו אין כאן הכבוד שמים ומלכות ה', וכאילו בהירות אור ה' הוא ענין בחירי יוצא ובא ומתכוון ע"י האדם ונתלה בו ברצותו מרחיב וברצותו מקצר, ובעומק הדקות הנה נשאר מקום האדם העובד השלם עומד לעצמו ועל בוריו וחזקו שהוא הממליך ברצון משלו את ה' הוא הנותן והשי"ת המקבל ומלכותא קטיעא יש כאן שהמלכות נתלה בו ונמצא אצלו ח"ו, אבל החוטא שנפל בחסרונו ומכיר באפסיותו כוחו והעדר יכולתו והוא לב נשבר נדכא נפל עד נקודתו התחתונה חלוש בכוחו ובדעתו רואה את התהום פרושה תחתיו ואין לאל ידי להושיע את עצמו ומבטן שאול משועאין עיניו אלא אל ה' בבהירות הכרה שהכל בידו ורק הוא העוזר ומושיע והוא לית ליה מגרמי' פונה ומבקש גם על בחירה ורצון טוב, הנה זה האדם מקריב את עצמו כל כולו גם חלק ההמלכה והבחירה כי ליבו נשבר בקרבן רואה חסרונו

ומכיר שהכל באשר לכל ע"י הקב"ה גם נפילתו גם המלכתו גם קרבנו תלוי ועומד מהקל הגדול, ואין השארות חלק זר בקרבנו של ישות ההמלכה וכח הבחירה (כהאדם השלם בדעתו ובקדושתו), וזה הרמז בשריפת העור בקרבנות חטאת (הציבור והכהן משיח), שבקרבן עולה אף שהיא כליל אבל העור ניתן לכהנים העובדים לשכר טובת ההקרבה והעבודה, אבל בקרבנות חטאת הנ"ל אף העור נשרף, וזה מורה שאין כאן השארות חלק המקריב כלל, רק כולו שלוק ובלול בהכרת ה' ובבהירות הכרתו שהכל בידו וממנו הכל תלוי ועומד ברצונו ית', והנה נתכלל לגמרי באור ה' גם חלקו התחתון ונקודת ישותו הבסיסי. ולזה ע"פ עומק האמת, קרבן חטאת בלב הנשבר הוא המובחר והגדול ביותר מכל הקרבנות, והמושלם למעלה מעלה מכל ההתמסרויות והביטולים אשר בלב השלם של האדם השלם. אבל באשר שבהירות זה הוא דווקא ע"י נפילת האדם בחטא ובתוקף החסרון והכרת העדרו וחולשתו, לכך בא סדר קרבן זה באחרונה, שלא סידרה והציבה התורה סדר ומהלך זה לקביעות סדר להתברר עד תום, ותורת חסד ה' החפץ בחיים ובטוב האדם לא התוותה בהכרח שיפול האדם בתוקף ההעדר ובבדקי מיתנה בכאבי יסורי נפילות והרגש החסרון והרע של עצמו. וסדר ההנהגה העליונה להביא שלימות תיקון נפשות ישראל נעלם מאיתנו ומאד עמקו מחשבותיו והוא נורא עלילה להביא את הכל אל השלימות, אבל אמנם נאמנו עלינו דברי חכמינו ז"ל אמת, כי במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, ושם ובם שלימות בהירות הכרת אור ה' עד נקודתם התחתונה, בלא השארות גם חלק הבוחר והממליך, וגם חלקי הנפש הזדונים הנוטים אל הרע בדרך שובב מטבען מתבררים ונעשים זכויות.

מי השילוח ח"א משלי

אחר התבררות נפש האדם אין לו למנוע טובה מעצמו אבל מקודם כשטועם את הרע מתוק יש לו למנוע מכל

(פסחים סח:) מעיקרא כי עביד איניש אדעתא דנפשיה קא עביד, ושיהי' טוב וישר בדרכי ה', ושלא יצמח מזה שום ריעותא לאחרים, ואז כשיהי' לו חשבון הזה יכול לעשות המעשה, ויקרא גומל נפשו כו'.

(משלי י"א י"ז) גומל נפשו איש חסד. היינו לגמול חסד ולעשות מה שטוב לגופי כמאמר הלל כשנכנס למרחץ (מדרש רבה בהר פ' ל"ד) ניזיל ונגמול חסד להדא עלובתא והוא מדת חסידות, אך כל זה הוא אחר שזיכך א"ע שלא לטעום למר מתוק ואז אם נמצא מונע טובה מגופו בהיות לאל ידו ע"ז נאמר עוכר שארו אכזרי, אבל אם אינו מבורר עדיין בזה וחשקו לעדן גופו, ע"ז נאמר רשע עושה פעולות שקר היינו לא די שאינו נקרא גומל חסד עם גופו אלא אדרבה נהפוך הוא שמשחית את גופו בתפניקי מעדניו, וזהו פעולות שקר, וזהו שמרמז בזה"ק (תצוה קפד:) תלת נקודין לאורייתא, היינו בכל דבר קטן וגדול ישקול האדם בפלס למצא במעשה הזה ג' דברים, שיהי' טוב לגופו כמחז"ל

השיעור השבועי

מיאת ב"ק ארמיו"ר שליט"א

בספרי רבותינו הקדושים מאז'בנא וראדזין זיע"א

מתקיים מדי שבוע ביום רביעי בשעה 11:00 בלילה

בבית המדרש דרוהביטש (בעזרי"ל) רחוב מלאכי בעיה"ק ירושלים

דורשי ה' החפצים לזכות את הרבים באור תורה וליטול חלק בהוצאת הגליון, (ליזכות, לרפואה, לישיעה, או לעילוי נשמה) נא לפנות למערכת במספר 058-3256436 או ע"י כתובת מייל ri0583256436@gmail.com ושכרו הרבה מאד על פי פעלו, כמו כן כל מי שיש הערות בעניני הגליון ולכל עניני הגליון ולקבל את העלון במייל יש לפנות בכתובת הנ"ל

להשיג את ספרי רבותינו הקדושים במייל של המערכת

העלון נתנדב לע"נ רבותינו הקדושים ולזכות יהושע בן חזה לאה ומשפחתו

יו"ל ע"י עמותת מורשת בית איז'בנא ראדזין ע"ר